

MINISTERSTWO
RODZINY I POLITYKI SPOŁECZNEJ
Departament Ubezpieczeń Społecznych

DUS-II.055.6.2022.BB

Warszawa, dnia 6 maja 2022 r.

Szanowny Panie,
działając na podstawie art. 13 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach (Dz. U. z 2018 r. poz. 870) w związku z petycją w sprawie uprawnień przysługujących inwalidom zasadniczej służby wojskowej, uprzejmie wyjaśniam, co następuje.

Przepisami ustawy z dnia 29 maja 1974 r. o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin (Dz. U. z 2021 r. poz. 1656) zostały uregulowane uprawnienia przysługujące inwalidom wojennym oraz inwalidom wojskowym.

Inwalidą wojskowym jest żołnierz niezawodowy Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej, który został zaliczony do jednej z grup inwalidów, niezdolności do pracy, wskutek inwalidztwa, niezdolności do pracy, powstałego w czasie odbywania czynnej służby wojskowej w okresie pokoju, z wyjątkiem terytorialnej służby wojskowej pełnionej dyspozycyjnie, lub w ciągu 3 lat od zwolnienia z tej służby, jeżeli inwalidztwo, niezdolność do pracy, jest następstwem chorób powstałych lub urazów doznanych w czasie odbywania służby wojskowej.

Nie uważa się za inwalidę wojskowego żołnierza zwolnionego z czynnej służby wojskowej podczas pierwszych 6 tygodni jej odbywania z powodu choroby, która powstała niewątpliwie przed stawieniem się żołnierza do służby wojskowej i nie uległa pogorszeniu wskutek tej służby.

Inwalidom wojskowym przysługują określone uprawnienia, które są analogiczne do uprawnień przysługujących inwalidom wojennym.

Inwalidom wojskowym przysługuje prawo do renty inwalidzkiej, wynoszącej odpowiednio w związku ze służbą wojskową 100% bądź 75% albo bez związku ze służbą wojskową 80% bądź 60% podstawy jej wymiaru w zależności od stopnia niepełnosprawności inwalidy wojskowego. Podstawa renty inwalidy wojskowego wynosi obecnie 3062,61 zł. Renta ta jest wolna od podatku dochodowego od osób fizycznych. Podstawa wymiaru renty inwalidzkiej podlega podwyższeniu przy zastosowaniu waloryzacji w terminach i na zasadach określonych przepisami ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 504).

Inwalidom wojskowym, których inwalidztwo powstało w związku ze służbą wojskową, przysługuje prawo do świadczeń zbiegowych, tj. w zależności od wyboru osoby zainteresowanej, wypłaty renty inwalidzkiej powiększonej o połowę emerytury albo emerytury powiększonej o połowę renty inwalidzkiej.

Inwalidom wojskowym przysługuje prawo do dodatku pielęgnacyjnego z tytułu zaliczenia do I grupy inwalidzkiej, całkowitej niezdolności do pracy oraz niezdolności do samodzielnej egzystencji, lub z tytułu ukończenia 75 lat w wysokości i na zasadach określonych przepisami ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Obecnie wysokość tego dodatku wynosi 256,44 zł.

Osobom uprawnionym przysługuje prawo do refundacji składki na ubezpieczenie OC lub AC samochodów osobowych.

Inwalidom wojskowym przysługuje prawo do ulgi 100% przy przejazdach tramwajami i autobusami komunikacji miejskiej, bez względu na miejsce zamieszkania (takie uprawnienie przysługuje także przewodnikowi inwalidy wojskowego całkowicie niezdolnemu do pracy i do samodzielnej egzystencji). Dodatkowo tym osobom przysługuje prawo do ulgi, odpowiednio w wysokości 37% oraz 78%, w komunikacji krajowej przy przejazdach środkami określonego publicznego transportu zbiorowego kolejowego i autobusowego.

Inwalidom wojskowym przysługuje prawo do zwolnienia z opłat abonamentowych za używanie odbiorników radiowych i telewizyjnych.

Osoby uprawnione mogą skorzystać z prawa pierwszeństwa w umieszczeniu, na wniosek, w domu kombatantha lub w domu pomocy społecznej.

Inwalidom wojskowym przysługuje również prawo do zapewnienia pracy odpowiadającej sprawności fizycznej i kwalifikacjom zawodowym.

Dokumentem potwierdzającym uprawnienia jest książka inwalidy wojennego (wojskowego) wydawana na zasadach określonych przepisami rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 czerwca 2004 r. w sprawie trybu wydawania i anulowania książki inwalidy wojennego (wojskowego), dokumentów wymaganych do jej wydania oraz wzoru książki inwalidy wojennego (wojskowego) (Dz. U. poz. 1653).

Organ rentowy po wydaniu decyzji o przyznaniu renty inwalidy wojskowego wydaje niezwłocznie książkę inwalidy wojennego (wojskowego).

Decyzje w sprawie indywidualnych uprawnień do świadczeń emerytalno-rentowych oraz w sprawie wydania dokumentów potwierdzających prawo do tych uprawnień, na podstawie udokumentowanego wniosku, podejmuje Oddziały Zakładu Ubezpieczeń Społecznych właściwe ze względu na miejsce zamieszkania osoby zainteresowanej.

Przepisami ustawy z dnia 24 stycznia 1991 r. o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego (Dz. U. z 2021 r. poz. 1858) została uregulowana sprawa uprawnień przysługujących kombatantom oraz osobom podlegającym różnym formom represji w okresie wojny i w okresie powojennym.

Za kombatantów są uważane osoby, które brały udział w wojnach, działaniach zbrojnych i powstaniach narodowych, wchodząc w skład formacji wojskowych oraz organizacji walczących o suwerenność i niepodległość Rzeczypospolitej Polskiej.

Do okresów działalności kombatanckiej zalicza się okres przebywania w więzieniach, obozach koncentracyjnych i ośrodkach zagłady oraz w innych miejscach odosobnienia, w których warunki pobytu nie różniły się od warunków w obozach koncentracyjnych, a osoby tam osadzone pozostawały w dyspozycji hitlerowskich władz bezpieczeństwa,

a także w więzieniach i poprawczych obozach pracy oraz poprawczych koloniach pracy podległych Głównemu Zarządowi Obozów i Kolonii Poprawczych (GUłag) NKWD, a od marca 1946 r. MWD ZSRR, spowodowanego określoną działalnością kombatancką lub działalnością równorzędną z działalnością kombatancką.

Uprawnieniami tymi są objęte także osoby, które podlegały represjom wojennym i okresu powojennego, jak przykładowo: z przyczyn politycznych, narodowościowych, religijnych i rasowych przebywały w miejscach odosobnienia, w których warunki pobytu nie różniły się od warunków w obozach koncentracyjnych, a osoby tam osadzone pozostawały w dyspozycji hitlerowskich władz bezpieczeństwa, albo w innych miejscach odosobnienia, w których pobyt dzieci do lat 14 miał charakter eksterminacyjny, a osoby tam osadzone pozostawały w dyspozycji hitlerowskich władz bezpieczeństwa, jak również osoby, które z przyczyn politycznych, religijnych i narodowościowych przebywały w więzieniach oraz poprawczych obozach pracy i poprawczych koloniach pracy podległych Głównemu Zarządowi Obozów i Kolonii Poprawczych NKWD, a od marca 1946 r. MWD ZSRR. Uprawnieniami są objęte także osoby, które przebywały na przymusowych zesłaniach i deportacji w ZSRR.

Uprawnienia uregulowane przepisami wymienionej ustawy przysługują osobie, która uzyska decyzję potwierdzającą działalność kombatancką bądź podleganie określonym represjom wojennym i okresu powojennego oraz posiada obywatelstwo polskie lub posiadała je w okresie działalności kombatanckiej bądź w okresie podlegania represjom.

O spełnieniu warunków orzeka, w drodze decyzji, Szef Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych lub osoby przez niego upoważnione, na podstawie udokumentowanego wniosku osoby zainteresowanej. Na podstawie decyzji o przyznaniu uprawnień określonych w ustawie, Szef Urzędu wydaje odpowiednie zaświadczenie.

Obecnie nie są prowadzone prace nad zmianą przepisów ustawy z dnia 29 maja 1974 r. o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin oraz ustawy z dnia 24 stycznia 1991 r. o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego.

Jeżeli chodzi o kwestię prawa do bezpłatnych leków, to tę kwestię regulują przepisy ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1285, z późn. zm.) leżące w gestii Ministerstwa Zdrowia.

Pouczenie. Zgodnie z art. 13 ust. 2 ustawy o petycjach sposób załatwienia petycji nie może być przedmiotem skargi.

Z wyrazami szacunku

Konrad Miłoszewski

Dyrektor

Departament Ubezpieczeń Społecznych

/-podpisano elektronicznym podpisem kwalifikowanym-/

Do wiadomości:

1. Kancelaria Prezydenta RP, do sprawy: Nr BDK.0600.1325.2022.KM